

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Vanum, & imbecillum fore remedium ad euitandam fornicatione[m]
concedere sacerdotibus uxores c. xv

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

Matth. 8
Act. 18

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

Philippi, de quibus in actis Apostolorum legitur, & aliis multis, quos non est opus, nec ocium recensere. Quis est qui nesciat Petro, diu antequam uocaretur à piscatione ad apostolatam, uxorem, & filiam fuisse, & similiter aliis Apostolis, quæ nisi de Petro nullibi de aliis satis constet. Quid igitur mirandum si fuerint & illo tempore, qui dicerentur filii sacerdotum, quippe qui geniti fuissent antequam eorum parentes initiati sacris essent, sicut & filii Apostolorum ante apostolatam nati: Sed nec nunc quidem desunt exempla illustria eiusmodi filiorum, quos memorare hoc loco nihil necesse est. Gratianum autem hic in ea re hallucinatum fuisse minus mirari facit, quod & in multis aliis suis dictis similiter errasse perhibetur. Huius autem errores collecti passim ab illustribus auctoribus ubique referuntur, ut minime sit opus huc eos transferre, sed hunc illis potius accumulare, neque uerbosius rem tractare.

Vanum, & imbecillum fore remedium ad euitandam fornicationem concedere sacerdotibus uxores. Cap. XV.

Sunt quoque qui contendant dicentes ob euitandam fornicationis causam conducibile fore Christianæ pietatis sacerdotibus uxores permitti. Putant enim non aliter posse melius hanc pestem tolli quam licentia nuptiarum: asserentes id esse tutissimum præsidium pudiciæ, quod nec nos quidem negamus, quoad laicos homines, & solutos: sed quoad sacerdotes non modo non esse subsidium dicimus, sed potius asserimus esse dissidium, & ruinam continentiam, ut satis iam diximus, & ut deinceps sumus dicturi. Quid enim remedii conferre possit sacerdotum continentiam matrimonium non equidem intelligo: quum eiusmodi remedium interueniente uxoris morte (ut sæpe contingit) perpetuum, aut certum omnino eis esse non possit. Et

enim si solæ nuptiæ remedia in continentia præbeant,
 propter quod arrogasse eas sibi Græci dicuntur: quid
 quæso facient adolescentes mariti, assueti muliebri le-
 nocinio, si forte (ut dixi) eueniat ut uxores eorum imma-
 tura morte decedant: quid si infantes, aut puellas post
 se relinquant: cui cedo cura mandabitur, aut custodia
 liberorum? Secundas sane nuptias adire non possunt
 quemadmodum cæteri, quibus reparabile est remediū
 fornicationis: ac licet superstitibus liberts tutrices, cu-
 stodesq; inferre nouercas, quæ illis matrum quoquo-
 modo officia præstent: & totius familiæ curam habes-
 ant, sed sacerdotibus omnium consensu præter unicā
 uxorem, & eam uirginem habere non licet: quando nec
 ueteris quoque testamenti sacerdotes nō nisi uirginem
 ducerent, nec nisi semel matrimonio iungerentur: quos
 nunc, & Græci imitantur, Bigamus quidem ubiq; ab
 aris arcetur, uti profanus, & indignus sacrosanctis myste-
 riis: quod nec quisquam aduersariorum negat. Contine-
 nere ergo uiduis necesse erit: at nunc negant id se præ-
 stare posse. Quid igitur agendum? Quo remedii ge-
 nere libidinoso iuueni, nec ualenti continere, erit post-
 modum succurrendum, ne peccet: nisi forte cui connu-
 bii ius amplius licere nō potest: liceat deinceps habere
 cōcubinā: quæ antea, q̄a uxore habere licite potuit, ne-
 quāq; licere poterat. Ecce quomodo rursus ad forni-
 cationē ex his uanis ac fictitiis remediis regressus datur
 quā isti simulant uelle tollere, adinuento uetitarū, reme-
 dio nuptiarū. Vidē quēadmodū inter Scyllā & Charyb-
 dim imprudēs, dū periculū fugis incidisti: Caste ergo &
 sine uxore deiceps deges, q̄a nolebas, quodq; minime
 posse putaras. At q̄to sanè facilius præstare id poterit, q̄ iā
 idē à principio præstare decreuerat, q̄ q̄ sic deceptus, p̄ter
 animi sui sniam, sublata sibi per mortem uxore præstare
 cōpelletur, q̄a minime præstādū putarat. Sed & quis in-
 cōmoda moderatius solent ferri, q̄ q̄s spōte subiit q̄ quæ

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

casu, & ex insperato infliguntur: quoniam hæc grauis-
ma esse solent, & importabilia. At quãto sanè foelicus
agitur cum eo, qui nunquam uxorem expertus est, q̄ cū
eo, qui iam uxoris blandicias, & coniugiorum illeces-
bras norit: & postea uelit nolit, ex necessitate sibi sit cas-
rendum coniugio. Quanto item liberius uiuet, qui sol-
lus fuerit, q̄ qui miseratus suam, suorumq; liberorum
fortunam, & præsentis afflictionis mœrore, & præteris-
tæ uoluptatis memoria asidue cruciabitur. Ac riores q̄
dem sunt morsus intermissæ libertatis mulieris fruendæ,
q̄ nunquam frui potuisse. Et enim sicut homo æger,
quam æstu februm nimio siccat: si aquam gelidam
biberit, primo quidem uehementer releuari uidetur: at
paulo post reuersa siti grauius afflicatur: sic qui libidine
ad leuandum ueneris desiderium uti procurat: releua-
tus quidẽ ad horam, mox uehementius flagrat: & æstu
maioris ardoris affligitur, q̄ si nunquam ueneris rebus
operam dedisset. Irritatur enim ardentius usu & exer-
citatione lasciuia: ingrauescitq; morbus fomentis elus-
modi, non tollitur. Difficile est sanè absterre a macelo
(ut uulgo dicitur) canem, ubi semel intestina gustarit: at
multo etiam difficilius hominem a cognitis carnis ille-
cebris abstinere.

Plus inesse boni q̄ mali in uoto continentiaẽ con-
tra quorundam sententiam. Cap. XVI.

Quod uero dicunt pleriq; inesse scilicet quid-
dam huic uoto cõtinentiaẽ, quod primo statim
aspectu nescio quam mali speciem præferre
uideatur: quum non omnes cui sese obstrinxerunt uoto
perfoluant atq; ex eo grauius delinquant: nec nos qui-
dem negamus. Sed quum nihil adeo bonum sit inter
mortales, quo non possint improbi homines abuti ma-
e, si uelint: in re tanti momẽti si quid est quod prodesse